

DELA VSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadržni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 5.

Sreda 18. januarja 1928.

Leto III.

Macedonija in atentati.

Topot je žena streljala. Streljala je na pravnega referenta skupljanjskega sodišča in nato — pravijo — še proti sebi. Oba sta mrtva.

Ne pišemo prvič o atentatih v južni Srbiji.

Do onih, za macedonskim komitetom skritih bolgarskih fašistov, ubijalcev bolgarskega naroda, tlačiteljev bolgarske svobode, vzdrževalcev okrutnih režimov Cankova in Ljapčeva, nimamo prav nobene simpatije, nasprotno, odvratni so nam — vendar ne smemo zaradi tega molče preko neodpušnih grehov in preko grdega nasilja, ki ga vrši režim v Macedoniji, ker so ti grehi in so ta nasilja glavno netivo za vso delo makedonskega komiteta, ker ni pravzaprav režim, ki so ga uvedle naše vlade v Macedoniji, nič manj kriv, da so atentati v Macedoniji že vsakodnevni pojav.

Pred leti je ugledni čehoslovski politik, vnet Slovan, velik prijatelj Jugoslavije, bratislavski župan, obiskal Macedonijo, se mudil tam nekaj mesecev, da spozna od blizu razmere in prouči problem balkanskega juga — no, in ko je vse spoznal in vse proučil, je na vprašanje jugoslovanskega novinarja odgovoril: »Ako bi bili mi Čehi po prevratu uvedli na Slovaškem tako upravo, kakor ste jo vi v Macedoniji, bi imeli na Slovaškem ravno toliko in še več atentatov, ravno take in še hujše razmere, kakor jih imate vi danes v Macedoniji!« — Tako je odgovoril Čehoslovak, naše vlade, naši velepatrioti in rodoljubi iz dežele pa opravijo ves problem s tem, da podtaknejo vso odgovornost makedonskemu komitetu, kakor da bi ne bilo na naši strani nobene sokrivde.

Noben narod, pa če bi bil še tako pasje ponižen, bi ne mogel brez odpora preko razmer, ki so jih vstvarile naše vlade v južni Srbiji.

Ta strašni režim, do skrajnosti nasilen, do skrajnosti korumpiran, tlači vse Makedonce — Srbe in Bolgare — brez izjeme, tlači kmeta na selu, delavca, obrtnika v mestu; goni, ubija vsakogar, ki ne glasuje pri volitvah za radikalno stranko, za režim vobče. Macedonska uprava — to je žandar, to je kundak, to so batine, glavnačje, to je bič in psotka, to so turške metode! Ali je mogel tak režim roditi drugo kot mržnjo, konspiracije, reakcije? Če bi ne bilo makedonskega komiteta,

bi bila najbrže kaka druga organizacija, ali reakcija bi morala neizbežno nastati, če je v narodu kolikaj ponosa, če ni že degeneriran do — pseta! In v makedonskem narodu je ponos, je še nekaj nepokvarjene krvi!

Ko pišemo tedaj o atentatih v Macedoniji, je potrebno, da pribijemo najprej ta dejstva, da govorimo najprej o lastni krivdi, nato šele o krivdi, ki pade na druge!

Mi vemo, da bolgarska vlada, ki jo drže taisti makedonstvujušči, ki podpihujejo atentatorje in organizirajo trojke, ne dela z lastnim bolgarskim narodom nič boljše, toda eno zlo ne opravičuje drugega; prilike v Macedoniji so enake prilikam v Bolgariji, zato pa tudi visi neprestano nad bolgarskim režimom Damoklejev meč ljudskega upora, zato raste tudi nezadovoljnost in odpor v Macedoniji sami.

Macedonski problem je predvsem problem poštene uprave, zakona, enakosti; gospodarskega, socialnega in prosvetnega podviga. Ako bi bila beograjska vlada oni denar, ki ga je vtaknila v Macedonijo za vzdrževanje celih legij žandarjev, policajev, slabih funkcionarjev, vložila za javna dela, za prosveto, za gospodarsko izkoriščanje ondote silno plodovite zemlje — bi bila že zdavnaj rešila macedonsko vprašanje in onemogočila delo macedonskega komiteta in tistih, ki stoje za njim, ga podpihujejo in financirajo.

Macedonsko vprašanje je tudi vprašanje avtonomije. Če je res, da tvori macedonsko ljudstvo etnografsko enoto zase — da ni niti prav srbsko, niti prav bolgarsko — zakaj se temu ljudstvu ne priznava vsaj tolikšne upravne in politične avtonomije, kolikšne je priznavajo še najbolj centralistične države svojim provincam? Ali naj se igramo atentate in vojno, mesto da damo ljudstvu pošteno upravo, demokracijo, avtonomijo, ali naj Macedonija propade in ali naj trpi razvoj cele države zaradi strankarskih in režimskih interesov radikalne stranke, ki si je vtepla v glavo, da je Macedonija samo zato tukaj, da dobavlja pri vsakokratnih skupščinskih volitvah njenim skrahiranim političarjem mandate?

Macedonski problem ostane nerešen vse dotlej, dokler bodo vlade v Macedoniji beograjske turške razmere.

da je Macedonija plen korumpiranih partizanov, da je v državi zviadala beda, da smo na robu propasti, da se davki krivično izterjujejo itd. itd. in po vsej tej lepi pesmi načelnika druge vladne stranke, ki jo je kongres v absolutni večini z navdušenjem odobrili, ali naj se g. Vukičević še upa pred parlament in javnost, ali naj še računa na pomoč demokratov? Računati moramo ali s skorajšnjo izprembo vlade ali celo z razpustom samega parlamenta. Saj bi tudi brez tega morala vlada pa-

sti, ker je gospodarsko stanje v državi tako, da jo mora odpihati že sam bes gospodarskih krogov, ki groze s svojevrstnim — štrajkom. Pravijo namreč, da nočejo več plačevati davkov!

Sedanja vlada je tako zagazila, da ne more več, tudi če bi imela to voljo, obvladati situacije in rešiti državo neštetihih kriz.

To je bila vlada lova in ne vlada dela. Prav je, da taka vlada čimprej demisionira.

Kje je minister financ?

Jugoslovani imamo tudi svojega ministrskega Ahasverja. Ta, dr. Marković po imenu, minister financ po poklicu, je pred nekaj meseci izginil nenadoma iz Beograda, in odleji vemo o njem samo to, da je bil v Parizu in da je bil v Londonu in bogve še kje in da išče, ubogi trgovski potnik, posojilo za Jugoslavijo. Išče tu, išče tam, pošilja vladi referate, posojila pa menda le ne more najti, kajti naš kredit in ugled v

tujini je velik, tako od prilike, kakor je velik kredit in ugled vlade doma. Naš Ahasver se je menda zaklel, da se ne vrne domov, dokler ne najde posojila. Škoda, da ni g. Marković samec, morda bi v tem slučaju našel vsaj kako bogato ameriško nevesto, poročil njo in njene dolarske milijone in tako rešil jugoslovanske finance, če bi seveda ta svoj priženjeni denar zaupal svojemu ministrstvu.

Tragedija kitajske revolucije.

Kitajska revolucija, ki je dobila svoj zamah tekom prvih mesecev lanskega leta in leto poprej, je sedaj praktično v razsuhu. Ovine, ki so se ji stavile na pot, so bile preogromne. Bila je že skoro na pragu Pekinga, izgledalo je, da osvoji vso Kitajsko, tedaj pa se je v nji razbolela rana notranjih sporov. Intrigam imperialističnih držav na eni strani, in preveliki gorečnosti ruskih komunistov gre zasluga za povzročitev borbe med kitajskimi revolucionarji, ki so bili združeni v stranki, znani pod imenom kuomintang. Razdelili so se na dvoje in ustanovili dve vladi, v Hankovu in Nankingu druga drugi nasprotni, ki sta tekmovali za prvenstvo. Pritisk imperialističnih držav, povečan napor kitajskih samodržcev na severu in skrahiranje solidarnosti v kuomintangu je pomaknilo kitajsko revolucijo daleč nazaj.

V začetku decembra je doživela kantonska provinca, ki je sedež prerojenja Kitajcev, novo tragedijo. Kanton je imel »komunistično« revolucijo. Upri so se »zmerni« vladni delavci in kmetje, kolikor jih je pod vplivom komunistov in »ruskih agentov«. Osvojili so Kanton in sklenili nadaljevati z osvajanjem sosednih provinc in vse Kitajske. Lojalne kantonske čete so bile poslone nazaj v mesto z drugih bojišč, da zaduše »revolucijo«. V par dneh je prišel Kanton zopet pod prejšnjo vlado, rezultat te revolucije pa je bil: mnogo tisoč mrtvih, ki so ležali po ulicah več dni. Pokopališča polna novih grobov. Stotine hiš razdejanih. Pomik desnega krila v kuomintangu na skrajno desnico. Aretacije na debelo, eksekucije na debelo, preganjanje

vseh, ki so osumljeni, da simpatizirajo s komunisti. Vpad na ruske konzulate. Zmagoviti režim je izdal ukaz ruskim diplomatskim zastopnikom, da naj zapuste Kitajsko v čimkrajšem času.

Čemu vse to? Kdo je kriv? Kako je mogoče, da je prišlo do tako divje borbe med brati, ki so tvorili enoten pokret z enotnim ciljem?

Odgovori so različni in jih je mnogo. Komunistično orijentirani voditelji revolucije, ki so sedaj povsod v defenzivi, očitajo nacionalistom Sun Yat Senove šole in drugim, da so izdali revolucijo in se prodali Veliki Britaniji. Slednji očitajo ekstremistom, da povzročajo provokativne nemire in s tem izzivajo intervencijo imperialističnih držav, katere s svojimi bojnimi ladjami, diplomatičnimi notami in vojnimi četami ovirajo revolucijo.

Čez leto ali dve bo zgodovina lahko o enih kot drugih podala točnejšo sliko. V današnji napetosti in skrajni neurejenosti razmer na Kitajskem pa je točna sodba nemogoča. Ve se le, da je krivda na obeh straneh. Če bi ekstremno krilo znalo vsoglasiti svoje težnje s primernim pritiskom na nacionaliste, namesto da je hotelo vso oblast zase, bi kitajska revolucija najbrž že dosegla kar ima sedaj šele doseči. A ugibanja so špekulativna. Konstatiramo lahko samo to, da je bila revolucija za osvoboditev Kitajske izpod nadvlade tujih sil in domačih močtev za enkrat križana in da je velik del ljudstva izgubil vero v vstajenje Kitajske. A vemo tudi to, da se Kitajska gotovo osvobodi, vzlic svoji počasnosti.

30 milijonov za socialno politiko!

V Jugoslaviji imamo ministrstvo, ministrstvo socialne politike, ki skrbi za zaščito delavcev, za zavarovanje delavcev, za povzdigo delavcev, skrbi tudi za izseljence, za invalide, za nepreskrbljeno deco itd. itd.; naravno tedaj, da je vlada temu ministrstvu za socialno skrb posvetila posebno skrb — posvetila v svojem proračunu kar celih 30 mi-

lijonov dinarjev, reci in piši 30 milijonov dinarjev!

Kdorkoli bi se še drznil trdit, da ta vlada ne skrbi za ljudstvo, da se pri nas dela s socialno politiko po mačehovski, ta je zlobnež, ta ni dober rodoljub, ta laže, je rovar, podpihovalec, ta spada pod zakon o zaščiti države!

Pred padcem vlade?

Sklepi kongresa demokratske (Davidovičeve) stranke so taki, da se je moral v tem času menda tudi g. Vukičević že prepričati, da je najbolje, ako demisionira. Davidovič je v svojem govoru povdarjal, da se ni doslej izpolnila nobena

zahteva demokratske zajednice, da je uprava ostala partizanska, da se zakon ne spoštuje, da je še vedno interes radikalne stranke prvo in glavno, da vladajo veliki župani v oblastih po svoji volji, odnosno po volji stranke, ki jih je tja poslala,

Kongres ogrske socialistične stranke

se je vršil 5. januarja v Budimpešti. Udeležili so se ga tudi zastopniki avstrijske, angleške, belgijske, francoske, čehoslovaške in jugoslovanske socialistične stranke. Mnogo se je debatiralo o predlogu ogrskega socialista Garamija, ki živi sedaj v emigraciji na Dunaju, po katerem naj bi socialistični člani ogrskega parlamenta odložili svoje mandate k

protest proti nasilnemu režimu B-lenove vlade. Predlog je bil odklonjen. Vihar ogorčenja je vzbudilo poročilo o oropanju delavstva za bolniško zavarovanje. Teror bele madžarske reakcije je takoj, ko je dospel do moči, vse delavske zastopnike iz bolniško-zavarovalnih zavodov izgnal in na njih mesta posadil svoje kreature. Pred kratkim je ministrski

Poskusite
„PEBECO“
ZOBNO PASTO
 in prepričali se boste o do-
 broti in uspehu paste.

predsednik Bethlen postavil na čelo socialnega zavarovanja bivšega ministrskega predsednika Husarja, skrajnega reakcionarja in brezvestnega štreberja, ki je takoj imenoval na odgovorna mesta dvesto svojih

pristašev, ničvrednih koristolovcev, ki o zavarovanju nimajo niti pojma. Vsi ti ljudje nimajo niti prostora v lokalnih bolniških blagajni in so nastavljeni samo zato, da se »zanesljivi režimski ljudje« vzdržujejo z delavskim denarjem.

Med drugim je kongres tudi sklenil, da se za strankino članstvo nemške narodnosti na Ogrskem ustanovi posebno nemško strankino glasilo. Kongres je tudi protestiral proti fašistični zlahti Madžarov z Mussolinijem in proti utihotapljanju orožja iz Italije za madžarsko reakcijo, kar trajno ogroža mir v srednji Evropi.

Diktatura črnega Rima . . . !

Oblastni šolski odbor v Ljubljani.
 Štev. 579.

Ljubljana, 20. dec. 1927.

Volitev krajevnih šolskih odborov za Zagorje in Toplice po gerentskem sosvetu.

Sreškemu poglavarju v Litiji!

Na poročilo gerenta v Zagorju na ljubljanski oblastni odbor z dne 27. nov. 1927 in na vlogo ljubljanskega oblast. odbora z dne 15. dec. 1927, št. 3935, odrejam v smislu zakonitih določb glede sestave krajevnih šolskih odborov za Zagorje in Toplice nastopno:

Glasom točke 1. tukajšnjega razpisa z dne 10. okt. 1927, št. 192, naj v občinah, kjer je postavljen gerent, sestavi s svojim sosvetom ta krajevni šolski odbor, kateremu predseduje on sam.

Gerent odloča v vseh zadevah samostojno in ne more biti vezan na nikako odločanje po gerentskem sosvetu, ki ima kot prideleni mu posvetovalni organ le pravico gerentu svetovati, nima pa pravice o čemurkoli sklepati in ne odločevati.

V praksi in smislu termina »sosvet« je to utemeljeno stališče in nesporno pravilno pravno naziranje.

Zastopniki občine za krajevna šolska odbora v Zagorju in Toplicah so se določili potom volitev. S tem so bile kršene pravice gerenta. Zato razveljavljam volitve za krajevna šolska odbora v Zagorju in Toplicah in naročam gerentu, naj imenuje člane v obo šolska odbora.

Naslov vabim, da obvesti o tej odločbi prizadete faktorje in mi o izvršitvi poroča v kratkem roku.

Za predsednika: dr. Capuder s. r.

Sreški poglavar v Litiji, 2. jan. 1928.
 Štev. P. 1658.

Sreški poglavar: Podboj.

Film.

Drago Mašin, znano iz majskih dogodkov 1903. leta v Beogradu, je neko filmsko podjetje skusilo ovekovčiti v filmu, ki je izdelan z gotovo

tendencioznostjo, v nasprotju z zgodovinskimi dejstvi. Kritike o tem filmu v avstrijskem delavskem časopisu, se končavajo s krilatico: »Weg mit dem Dreck!«

Dnevne novice.

Proračunska debata je pokazala, da znajo naši ministri tudi sami de-saovirati svojo vlado in svoj proračun. To je sicer en povsem nov pojav, vendar bi raje videli, da bi naši ministri vsaj ob taki priliki pokazali več resnosti in se držali starih običajev, ko je vlada delala na proračunu z manjšo, recimo, nonšalanso. Kajti pravijo, da je v zemlji glad, da nam grozi polom na vseh koncih in krajih. V takih razmerah je naveda, da si celo buržuazne vlade izprašajo vest in gledajo, da rešijo, kar se še da rešiti. Naša vlada pa pričakuje, da ji parlament odobri njen proračun, o katerem pravijo sami ministri, da je fiktiven, da je, z drugimi besedami, zlagan. Taka neresnost, tako igračkanje je vselej nevarno, v sedanjih razmerah pa še posebej.

Minister za zunanje stvari je izjavil na kongresu demokratske stranke z ozirom na atentate v Macedoniji, da tam, kjer se začneja z revolverji, se lahko konča s topovskimi strelji. Bravo Marinković! Tako lepo je vse to povedal, da ne vemo s svoje strani, kaj povedati. Kvečjemu to, da ni pametno, če se nasede temu, kar drugi hočejo. Kajti, če se ne motimo, makedonstvujoči se organizirajo ravno zato, ker bi radi, da bi se iz teh revolverjskih strelcev izcimili topovski strelji. Uredite pravne in socialne razmere v Macedoniji, pa ste najučinkovitejši reagirali na rovarjenje macedonskega komiteta in tistih, ki ga podpirajo.

Nova pobuna v Grčiji. Iz Grčije javljajo, da se v vojski pripravlja spet pobuna, topot v korist Venizelosa. Ali nimajo Grki nujnejših skrbi?

Tihotapstvo orožja iz Italije na Madžarsko pride na zahtevo Male antante, pred Zvezo narodov, da ga reši, to se pravi, da ga ne reši, ker Zveza narodov je zato tukaj, da ničesar ne reši. Mala antanta je menda pozabila, da je Zveza narodov predvsem Zveza velesil in da prištevajo k eni teh velesil tudi Italijo.

Pred volitvami v Nemčiji. Minister za državno obrambo v Nemčiji, je demisijski. Zakaj je demisijski? niral ravno sedaj, ni prav jasno. Jasno je pa iz izjav, ki so jih z ozirom na to demisijo podali člani vlade in politične stranke, da se računa v Nemčiji s skorajšnjim razpisom volitev in zmago levčarskih strank pri volitvah. Tako je prav.

Katastrofalna ljubezen. V italijanskem mestecu Basto, je živela 20-letna, romantično navdahnjena gosposdična, Maria di Rosso, ki je v teku zadnjega leta že dvakrat napravila samomorilni poskus, ker ji stariši niso dovolili, da bi smela svojega izvoljenca, Alberto Leombronija, poročiti. Pred kratkim je prišlo med gosposdično Rosso in njenim ženinom do hudega prepira, tako da je Al-

berto ves razburjen zapustil njeno sobo in ji izjavil, da je med njima »vse končano«. Ko je stopil na cesto, je pa zaslišal z okna v tretjem nadstropju klicati svojo nevesto: »Adijo Alberto!« Videl je, da je stala njegova Maria na podoknici, pripravljena, da se vsak trenutek vrže v globočino. Instinktivno je Alberto razširil svoje roke, da jo prestreže. Njeno telo je z višine 12 metrov padlo na njega in ga podrlo na tla. Ona se je samo malo opraskala, njemu se je pa zlomila hrbtenica in je bil pri priči mrtev.

Porurska železarska veleindustrija, h kateri se prišteva tudi firma Krupp, je bila z odločnim in taktičnim nastopom združenih delavskih organizacij, ki so imele na svoji strani tudi vse javno mnenje, po hudem odporu, končno vendarle zakonitim potom prisiljena k uvedbi osemurnika.

Avstrijski žandarji so imeli v decembru v personalno zastopstvo svojih poklicnih organizacij volitve. Dobile so: socialistična »Freie Gewerkschaft« 80 dandotov, žolte organizacije 51 mandatorov in neorganizirani 4 mandate. Socialisti so dobili večino kljub temu, da se je vršil nanje hud pritisk z grožnjami, premestitvami itd.

Na štajerskem, to je v graškem okrožju, je bilo koncem minulega leta 10.000 kovinarjev organiziranih. Koliko pa jih je v celi Sloveniji, ali v celi Jugoslaviji?

Iz cerkve je izstopilo na Dunaju v letu 1926., 13.505 oseb, v letu 1927 pa 28.898 oseb. Značilno je, da se je v letu 1927 prijavilo večina izstopov v drugi polovici leta, to je, po 15. juliju, ko je vlada prelata dr. Seipla na Dunaju dala streljati na demonstrirajoče delavstvo. Od 28.898 izstopov celega leta, jih je po 15. juliju izstopilo 21.857. Kdor hoče pri nas v Sloveniji v tem oziru slediti avstrijskim sodrugom, naj se obrne za informacije na »Klub sovobodomiselcev v Mariboru«, poštni predal 22.

Zakon o nezgodnem zavarovanju je bil potrjen v avstrijskem državnem zboru 27. dec. 1887. leta, in je letos torej štirideset let, odkar obstoji ta zakon v splošno dobro delavstva. Od 1. julija 1922 imamo sicer nov jugoslovanski zakon za nezgodno zavarovanje, ki pa v bistvu ni dosti spremenjen od prejšnjega avstrijskega, in so se vsi rentniki in vse obveznosti, ki so potekale od starega zakona, sprejele tudi v novi zakon.

V 15. ruskih tekstilnih tovarnah je s početkom tega meseca dalje vpe-ljan poskusni sedemučni delavnik. Delalo se bo z naprejem v treh izmenah, in se bo radi tega 17.000 delavcev več zaposlilo.

Očiščenje,

krizeva pot mnogih, ki so verjeli v lepoto in ljubezen, tragedija v šestih scenah.

OSEBE:

Žena,
 Njen mož,
 Njena prijateljica,
 Policijski ravnatelj,
 Starka.

Godi se povsod in v vseh časih.

I. SCENA.

Moževa delovna soba. Po zimi, ob petih popoldne. Izbo razsvetljuje le ogenj iz kamina in poulična razsvetljava. Mož stoji ob oknu in riše s prstom na vlažnem steklu pravi kot ter premišljuje.

Mož: Kot razdeliti samo s šestilom in ravnilom na tri enake dele! (Vzame v roko šestilo in gleda v risbo.) Samo s šestilom in ravnilom! Dvatisočeststo let si že belijo učeni matematici glavo s tole zadevo. In vendar je vse skupaj le igračkanje. (V levico vzame ravnilo. Nekdo močno pozvon.) Kdo me moti? (Prižge luč in odhiti ven. Po kratkem času se vrne v sobo; pred njim vstopi mlada ženska-žena, precej slabo in malomarno oblečena.) Mene iščete, pravite? Izvolite, gosposdična! Sedite! V tale fotelj sedite! No, sedite!

Žena (gleda v tla in si zakriva obraz): Tedaj... tedaj me nisi... me niste spoznali, gospod doktor?

Mož (iznenadeno): Valja, Valja... ti... ti!

Žena: Da, Boris, jaz!

Mož: Res, nisem te pričakoval. (Objame jo in poljubi.)

Žena: Kako sem se bala vstopiti. Vso uro sem stala ob vhodu na cesti in sem premišljevala: ali bi vstopila, ali bi se raje... (obmolkne).

Mož: No, ali bi se raje...

Žena (se nasmehne): Hotela sem reči: ali bi se raje vrnila. In to je smešno, vidiš, ker se ne morem vrniti.

Mož: Neumnost, zakaj bi se vendar bala. Ali ti nisem tisti večer — bilo je lani na božični večer — dejal, da ti bodo vrata v mojo hišo ob vsaki uri odprta na stežaj?

Žena: Nikdar nisem pozabila na tiste besede.

Mož: In vendar nisi prišla, ko so te bili vrgli na cesto!

Žena: Saj ne veš, kako je bilo.

Mož: Kaj bi ne vedel. Vsakomur se more kaj takšnega ali podobnega pripetiti. Vzela si skorjico kruha; lačna si bila... Izvršila si le svojo prekleto dolžnost, pa so te sodili in obsodili.

Žena (mračno): Skorjica, ki sem jo vzela, je bila moja, da, moja!

Mož: Vem, odpovedali so ti službo in predno si šla, si vzela iz blagajne manjšo vsoto...

Žena: Tistega dne me je ob treh popoldne poklical k sebi v pisarno Öhler. Objel me je okoli pasu in me pritisnil k sebi... Hotel me je poljubiti, pa sem se mu iztrgala iz objema. »Le ne tako ogorčeno,« je dejal in se smejal. »Kje ste bili prej v službi?« me

je vprašal. »Nikjer,« sem odgovorila in zardela. »Zelo lepo,« je malomarno zinil, »saj ne more biti drugače. Vse vlačuge lažejo.«

Mož: Ta zverina!

Žena: Ostrmela sem in sem ga proseče gledala. »Ali ni vlačugarstvo tudi služba, a, golobčica,« mi je rekel. »Kdo, vraga, vas je izvalil iz prijetnega brezdelja v to neprijetno službo blagajničarke? Razumeli boste, da ne morete še nadalje ostati v moji trgovini.« »Zakaj ne,« sem ga prestrašeno vprašala, »zakaj ne, gospod Öhler?« Zasmejal se je in mi odgovoril: »Danes je prišla v trgovino žena policijskega ravnatelja in se je silno razburjala, češ, da ji strežejo v moji trgovini poklicne vlačuge...«

Mož: Kdo? Žena ravnatelja, mojega šefa, Lavra? (Jedko.) Lavra, torej! Mati mojega otroka! Ta rojena vlačuga!

Žena: Kaj praviš? Mati tvojega otroka? Rojena vlačuga?

Mož: Povedal ti bom pozneje, jutri... Nadaljuj!

Žena: »Saj boste razumeli,« je dejal, »da niste prav nikakršna posebna reklama za mojo trgovino. Vse trgovine niso enake, ne, ne... Jutri vas nočem več videti!« »Brez odpovednega roka?« sem ga boječe vprašala. »Glejte jo,« se je zasmejal, »glejte, kako se norčuje iz nas, revnih trgovcev! V eni noči zasluži več nego jaz ves mesec, pa govori še nekaj o odpovednem roku!«

Mož: In ti ga nisi udarila?!

Ceremonija zaprisege ljubljanskega župana dr. Puca se bo vršila v sredo 18. tm. Slišali bomo nekaj patriotičnih besed, ki bodo pa imele glavni namen, da zakrijejo prave želje demokratov in klerikalcev, ki — eni kakor drugi — hočejo izkoristiti ljubljansko občino v svoje strankarske svrhe, pa čeprav tudi s pomočjo gerentov in komisarijev. Vsake igre je pa enkrat konec. Stvar ljubljanskih volilcev, ljubljanskih delavcev je, da tej samopašni igri z ljubljansko občino naredijo čimprej konec, da se združijo okoli socialistične stranke v močno in zavedno organizacijo in ene kakor druge pometejo z ljubljanskega magistrata.

Ne bomo se ozirali na one, ki prodajajo za skledo leče svoje prepričanje, tudi one ne, ki ga sploh nimajo. Le za resnost in poštenost so bojevniki nam gre. Tudi ne moremo nikomur izmed njih obljubiti raznih ugodnosti, ki jih sami nimamo. Tudi ne pravimo: mi smo, ki vas vodimo v obljubljeni deželo Pravice. Ne mi, ampak vsi, ki se bodo borili za poštenost, odkritosrčnost in načelnost v življenju, pripomorejo k razvoju. Zmaga resnice v kulturnem, humanizmu v gospodarskem, pravičnosti v socialnem življenju pa bo največji triumf sodobnega človeštva. — Srečko Kosovel.

Brez posla. V okrožno bolnico v Zaječaru, Srbija, je bila, kakor poroča beograjska »Politika«, minuli teden sprejeta v oskrbo slovenska rod-bina Antona Brečkota, sestojeca iz obeh zakoncev in treh odraslih sinov. Cela rod-bina je bila že dalj časa brez dela in se je napotila peš čez hribe za zaslužkom. V gorah so pa radi velikega snega zašli in radi hudega mraza tako ozebli, da jim je od nog in rok meso ozeblilo.

Velike poplave so grozile vsem pokrajinam ob Donavi. Najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi bila Donava kedaj tako zamrznila, kakor letos. Cele gore ledu je splavila Donava seboj, ki se je zlasti pri Bratisavi (Pressburg) tako nakupičilo, da ni imela voda odtoka in je grozila preplaviti celo mesto. Razstreljavati so ga morali z dinamitom, kar pa vseeno ni dosti pomagalo, dokler ni nastalo toliko južno vreme, da se je začel led sam trgati. Enake skrbi so imeli z Donavo v Budimpešti in v Rumuniji. Tudi iz drugih krajev so došla enaka poročila. V Londonu je zamrznjena Temza povzročila poplavo velikih delov mesta.

Avstrijsko delavstvo je praznovalo te dni desetletnico smrti neustrašenega borca za socializem, Engelberta Pernerstorferja, ki ima tudi velike zasluge, da je danes avstrijski proletarijat na toliki višini, dasiravno mu ni bilo sojeno, da bi bil dočakal popolnega poraza habsburgovcev. Pernerstorferja se spominja še mnogo naših starejših slovenskih sodrugov.

Etični kongres Vidovičevega pokreta se bo vršil letos v Splitu. Na kongres bodo povabljeni vsa kulturna društva v državi. Naloga splitskega kongresa bo, da pretrse vprašanje našega moralnega življenja v družbi, šoli in politiki ter določi okvir dela za vbujanje rasne etike v našem narodu.

Noskeja ne marajo več. Predsedstvo okrožne organizacije socialistične stranke v Pommernu je sklenilo nasloviti na državno strankino vodstvo zahtevo, da zastavi ves svoj vpliv v to, da pri prihodnjih državnoborskih volitvah Noske ne bo več kandidiral. Neko okrožje v provinci Weser je baje nameravalo postaviti Noskeja na svojo listo. Strankino vodstvo je izjavilo, da dosedaj v vprašanju kandidatur ni nikjer vplivalo in bi to storilo le tedaj, če bi se kje pojavila nepremostljiva nasprotja. (Noske je nemški večinski socialist in mu velik del delavstva zelo zameri, da je leta 1919 kot minister za državno obrambo z brezobzirnostjo zadušil vstajo špartakistov.)

»Kultura vasi« je naslov novega lista, ki bo začel izhajati po iniciativi Vidovičevega etičnega pokreta. List se bo boril z ekonomskimi, poljedelskimi, zdravstvenimi in prostvetno-etičnimi problemi naše vasi. Naroča

se v Sarajevu (Vidovičev prosvetno etični pokret).

Ikarus A. D. tovarna aeroplanov v Zemunu potrebuje nujno 10 dobro izvežbanih ključavničarjev za izdelovanje orodja (Werkzeugmacher). Urna plača se določa po dovršeni preizkušnji. Interesenti naj se javijo pri Borzi dela v Mariboru.

Kultura.

Oton Zupančič! Dne 23. januarja 1928 poteče 50 let, kar se je na Vinici v Črnomeljskem srezu ljubljanske oblasti rodil Oton Zupančič, sedanjji daleč preko meja širše naše domovine sloveči pesnik in književnik. Oton Zupančič je doslej v knjigi izdal osem zbornikov svojih poezij (Čaša opojnosti, Pisanice, Čez plan, Samogovori, Sto ugank, Ciciban, Mlada pota, V zarje Vidove), deveti zbornik njegovih poezij pa izda Društvo slovenskih književnikov v proslavo petdesetletnice njegovega rojstva. Zupančičeve poezije prištevajo domači kakor tujinski kritiki med bisere slovenske poezije, ki je pred že 80 leti kulturni svet nase opozorila z mojstrovini svojega doktorja Franceta Prešerna. Otona Zupančiča časti kot dozorelega umetnika s širokim umetniškim obzorjem in zrelo močjo slovenski, hrvatski, srbski, bolgarski, slovanski, lužijski, poljski, ruski literarni svet prav tako, kakor angleški, francoski, italijanski, nemški in španski. Prvovrstne umetnine so Zupančičevi prevodi svetovno znanih del angleške (Cherston, Dickens, Galsworthy, O'Neill, Shakespeare, Shaw, Wilde); francoske (Daudet, Anatole France, Flaubert, Maupassant, Merimee, Moliere, Rostand, Voltaire); italijanske (Dante, trije spevi Divine Comedije); nemške (Mozartovi operi Iuan in Fortunio, Schiller,) in španske (Calderon) književnosti, zlasti sloviti so njegovi prevodi Shakespearejevih dram, ki jih je kongenijalno doslej poslovenil že deset (!): Macbeth, Othello, Mnogo hrupa za nič, Julij Cezar, Sen kresne noči, Zimska pravljica, Kar hočete, Beneški trgovec, Komedija zmešnjav, Ukročena trmoglavka. S temi svojimi mojstroskimi preposnitvami je Oton Zupančič slovenskemu gledališču omogočil, da goji klasiško dramo v vse večji meri, nego jo morejo drugi odri, in da je svoj umetnostni nivo povzdignil na res ugledno višino. Razen svojih poezij je Oton Zupančič v knjigi izdal izvirno zgodovinsko tragedijo »Veronika Deseniška«, ki je na repertoarju vseh večjih naših gledališč in jo uprizorijo tudi v Pragi. Vrh vsega je Oton Zupančič urejal literarni reviji »Slovan« in »Ljubljanski zvon«, je literarni in kritični sotrudnik raznih slovenskih, srbskih in hrvatskih revij in dnevnikov ter izdaja ljubljanski Gledališki list.

Za petdesetletnico Otona Zupančiča izda Ljubljanski zvon v Založbi Tiskovne zadruge poseben jubilejni zbornik. V njem se objavijo poleg številnih člankov in esejev, ki osvetljujejo pesnikovo delo od raznih strani, tudi bibliografski in biografski podatki. Razen tega se priobči v knjigi nekaj zanimivo in literarno historično važne horespondence pesnikovih mladostnih prijateljev Ketteja, Cankarja in Aleksandrova naslovljenih na jubilaanta. Knjiga bo bogato ilustrirana s slikami v bakrotisku in elegantno opremljena. Zbornik bo zlasti dobro služil predavateljem in šolam. Vsem ljubiteljem Zupančičeve poezije priporočamo, da ta zbornik takoj naroče, ker je naklada knjige zelo nizka. Zbornik bo veljal broš. Din 42, v platno vezan Din 52, pošt-nina Din 3. Naročila sprejema Knji-garna tiskovne zadruge v Ljubljani, Prešernova ulica 54 in njena podruž-nica v Mariboru, Aleksandrova c. 13.

»Novi Vidici.« V Beogradu je izšla nova revija za duhovno kulturo pod naslovom »Novi Vidici«. Revija je zelo interesantno pisana in šteje med svojimi sotrudniki odlične jugo-slovanske javne delavce in pisatelje. Urednik revije je znani srbski knji-ževnik Vehnar Janković. Tudi ta pu-blikacija je delo Vidovičevega pro-svetno etičnega pokreta v Sarajevu, kjer se revija tudi naroča.

Županska volitev v Mariboru.

Težak porod je bil to, zato pa tem večje veselje v taboru združene buržuazije mariborske. Težka megla, ne le atmosferska, marveč tudi mo-zganska, je ležala nad Mariborom ter tiščala vse življenje kot mōra k tlom. V soboto, dne 14. januarja, pa se je naenkrat vreme zjasnilo in zjasnilo se je tudi marsikateremu volilcu, ki je 18. decembra volil v napačno skrinjico.

Klerikalci so dolgo časa zavajali mariborsko javnost. Nekaj kalinov se jim je vsled najdrznejše laži ter demagogije vsedlo na limanice, toda laži, tudi če so žegnane, imajo kratke noge in volilci so si danes lahko na jasnem. Da smo bili socialisti zvezani z Orjuno in da smo, po pisavi klerikalnih listov, že davno pred volitvami imeli pakt z demokracijo, o tem so začeli verjeti že nekateri naši simpatizerji. To je črna golazen tudi vedela, toda s čim pa se naj proti socializmu nastopi, zlasti še v času, ko so klerikalci na vladi, kjer delajo protidelavsko in protiljudsko politiko?!

In volitve so minule; prinesle niso trozvezi — klerikalcem, Nemcem in radikalom — večine. Zaradi tega je moral delati monsignor Jerovšek križev pot, da spravi nov občinski blok, toda ne več »narodni« blok, ampak — **pristni mednarodni blok buržuazije** in njenih hlapcev. Res je sicer, da so se sramežljivi demokrati obrnili po volitvah parkrat na nas, toda naše stališče smo jim vljudo tuda odločno sporočili ter jih pri tej priliki ponovno opozorili, da smo razredna stranka, ki ne more paktirati s kapitalističnimi strankami. Zastopnik demokratov pa je lepo priznal, da so oni res buržujska stranka, ki ne more in noče v opoziciji ostati, zato si bo poiskala zavezništva drugod. In glej, zgodil se je čudež: Stranke, ki se smrtno napadajo, blatijo ter denuncirajo na najvišjih mestih, se naenkrat znajdejo v prijateljskem objemu. In vse to radi zlatega teleta! Čitatelj, spomni se pri tem na Mestno hranilnico!

Minulo soboto se je po tem, ko je bila kupčija med vsemi meščanskimi strankami glede župana, podžupana ter štirih mestnih svetovalcev perfektna, vršila končno dolgo pričakovana volitev župana. Občinski svetovalci so prišli — razen Nemca dr. Mühleisna — vsi. Socialisti, katerih število se je potrojilo, so zasedli cel blok klopi ob levi strani.

Takoj pri prvem škrutiniju je odpadlo od 40 oddanih glasov na dr. Juvana 25 in sicer: 14 od SLS, 6 od demokratov, 4 od Nemcev in 1 NSS, 13 pa je dobil sodrug Eržen; dve glasovnici, t. j. ena od obrtniške in ena od radikalne liste, sta bili prazni. Izvoljen je bil torej advokat dr. Alojzij Juvan (SLS). Nato se je volilo podžupana in je bil izvoljen dr. Lipold (SDS), ki je dobil 23 glasov in sicer: 14 SLS, 6 SDS, 1 NSS, 1 NRS in 1 obrtniški glas. 13 glasov je dobil sodrug Krajnik.

Tudi mandate za mestni svet si je buržuazija lepo med seboj porazdelila. Izvoljeni so bili: Advokat dr. Leskovar (SLS), kanonik in ravnatelj Cirilove tiskarne dr. Jerovšek (SLS), urar g. Bureš (SDS) in advokat dr. Mühleisen (Nemec). Med slednjim in sodr. Erženom se je vršila ožja volitev, ker je Mühleisen prejel samo 19 glasov, sodr. Eržen 12, Ošlak 3 in Grčar 1; 5 pa je bilo praznih. Pri ožji volitvi je dobil zopet Mühleisen 19 in sodrug Eržen pa 16 glasov, ostali so bili prazni.

Demokrati so tedaj s svojo pasivnostjo preprečili, da bi bil izvoljen socialist in so tako omogočili, da je bil izvoljen — Nemec! S tem je hinavskim demokratom padla krinka z obraza in to je tudi gale-rija, ki je bila nabito polna, takoj primerno kvitirala z glasnim ironiziranjem: »Heil Orjuna! Heil!«

Socialisti smo zelo zadovoljni. Naša moč je že sedaj tako velika, da smo spravili buržuazijo obeh narodnosti in vseh verskih naziranj

skupaj. Kdo bi bil to mogel n. pr. leta 1920 ali tudi 1924 prorokovati? Da bo do tega prišlo, to smo vedeli, ali da bo tako hitro prišlo, tega nismo verjeli.

Skrajno žalostno vlogo igra tista izgubljena ovca, ki se imenuje »narodni« socialist, ki je pred par leti šel ven iz dvorane, ko je začel Nemec Pfrimer na občinski seji govoriti nemško! Cicibamboli so namreč v izumiranju. Leta 1921 jih je bilo še devet, leta 1924 šest in pred volitvami samo še štirje; sedaj pa samo še — eden! Ta pa bi očitno rad svojo narodno socialno raso ohranil, zato se je sedaj podal v mednarodno buržujsko družbo, da mu ne bo treba iti — kamor bi sicer spadal — v delavsko stranko.

Mariborska javnost si volitve zelo živo komentira in slišali smo že ducate izjav: »No, do sedaj sem še nekaj držal na demokrate, ali sedaj sem razočaran.« Po številnih izjavah se da soditi, da je dr. Lipold napravil račun brez krčmarja. Nič ne pomaga sramežljivo izvijanje in izjavljanje po »Jutru«: »Nimamo vezanih rok!« Seveda nimajo — formalno — vezanih rok, vendar pa so sužnji klerikalizma. V mestnem svetu, ki sestoji iz 7 članov, imajo sedaj po zaslugi demokratov klerikalci absolutno večino, ker bo poleg treh klerikalnih glasov Nemec brezpo-gojno glasoval s klerikalci.

Mi socialisti smo homogena stranka in si bomo znali naše nastopanje urediti po potrebi. Enkrat, in to gotovo, bo prišel dan obračuna in takrat bomo vračali z — obrestmi!

Maribor.

Repertoar mariborskega gledališča.

Torek, 17. januarja ob 20. uri: »Glasba.« Ab B. Kuponi.

Sreda, 18. januarja. Zaprto.

Četrtek, 19. januarja ob 20. uri: »Živijo tatovi.« Ab. D. Kuponi.

Konflikt na seji mariborskega obč. sveta povodom volitve župana je nastal med navzočim srezkim poglavarjem dr. Ipavcem in socialisti. Sodr. Grčar se je pred volitvijo mestnega sveta oglasil k besedi, da poda v imenu socialističnega kluba izjavo, v kateri se ugotavlja, da je socialistična stranka dobila pri volitvah 18. decembra nad 1700 glasov in da se je nikakor ne bo moglo več pri vodstvu poslov mestne občine prezirati ali bagatelizirati. Klub Socialistične stranke Jugoslavije želi sodelovati v mestnem svetu in odsekih. Klub bo svoje zadržanje uravnal po tem, kako se bo večina zadržala napram zastopnikom delavstva. Ko je začel sodr. Grčar omenjeno izjavo čitati, je vstal vladni zastopnik in je hotel zabraniti s. Grčarju čitanje izjave, češ, da na tej seji ni dovoljeno stavljati nikakih predlogov. Socialisti so proti takemu nastopanju burno protestirali ter povdarjali, da si nikakor ne da-jó kratiti pravic. Ako se ne bi dal g. dr. Ipavic poučiti, da ne gre vendar za nikake predloge, ampak za izjavo, ne vemo, kako bi bila seja končala. G. srezki poglavar je po tem izjavil, da se je zmotil in da lahko govornik nadaljuje. Seveda je nedeljski »Slovenec« že lagal, češ, Grčar je hotel staviti neke predloge. Kljukci ostanejo kljukci!

Občni zbor »Svobode« v Mariboru se vrši v četrtek 19. tm. ob pol 8. uri zvečer v »Ljudskem domu«. Vsi člani se pozivljajo, da se ga točno udeležijo. Dnevni red: Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika. Volitev novega odbora. Slučajnosti. — Predsednik.

»Mariborski dvor«, V Mariboru na Kralja Petra trgu poleg državnega dravskega mosta v palači pokojniškega zavoda se je otvoril novi hotel »Mariborski dvor«. Hotel »Mariborski dvor« sta prevzela v najem znana gostilničarja Andrej in Mara Oset, ki sta imela svojčas hotel Beograd in hotel »Balkan« v Slovenjgradcu, pred prevratom pa znano podjetje »Tolstovsko slatino« na Koroškem. V hotelu »Mariborski dvor« so se sedaj odpravili vsi nedostatki, ki so začetkom dajali hotelu nekak malomestni

značaj. Sedanja oprema hotela »Mariborski dvor« pa odgovarja vsem vlemestnim podjetjem. Ima moderno urejene čiste in solne sobe, kopalnice, krasne restavracijske in klubove sobe ter avtogaraže. Hladilnica in lastna izdelovalnica ledu. Novi hotel »Mariborski dvor«, ki je res prvovrstno tozadevno podjetje, leži 10 minut od koroškega kolodvora ob avtobus postaji tople priporočamo in opozarjamo na inserat v današnji številki.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 29. tm. ob pol 10. uri predpolne v dvorani Zadržne Gospodarske banke (Aleksandrova cesta 6). Na dnevnem redu so poročila odborov, volitev novega odbora in slučajnosti. Dostop imajo samo člani, ki so plačali že vso članarino za leto 1927. Pri tej priliki prosi odbor svoje člane, da redno plačujejo malenkostno članarino (12 Din letno), ker bi moralo društvo ob nezadostnih dohodkih opustiti ali znatno omejiti svoje delovanje in prepustiti najemnike svoji usodi.

Podporno društvo železn. delavcev in uslužbencev naznanja vsem članom-upokojencem, da so glasom občnega zbora samo tisti člani oproščeni vplačevanja članarine, katerih mesečni prejemki znašajo manj kot 400 Din, in dobijo do 4000 Din posmrtnine. Potrdilo o mesečnih prejemkih se mora predložiti vodstvu društva v ogled. Za dostavitev poštne položnice (čekov) naj člani-upokojenci društvu pisмено javijo natančen naslov ali isto osebo ob sobotah od 14. do 18. ure. Aleksandrova cesta št. 65 v Mariboru, dvignejo. Člani se naprošajo, da v lastnem interesu svojo dolžnost natančno izpolnjujejo. — Odbor.

Celje.

Volilni imeniki. Te dni se uradno popravljajo volilni imeniki, na kar opozarjamo sodežne iz mesta in okolice, posebno one, ki vedo, da niso vpisani in one, ki so med tem dobili volilno pravico. Vsak naj se osebno prepriča, ali je vpisan. Ob tozadevni zglasitvi pri občni naj vsak vzame s seboj katerokoli listino (delavsko knjigo, domovnico, krstni list, voj. izpravo itd.)

»Enotnost« je priobčila dopis iz Celja, v katerem pripoveduje, da so socialisti hudo jezni, ker so jih meščanske stranke pustile izven odsekov v občinskem odboru in ker niso dobili župana s pomočjo demokratov. Najprej konstatiramo, da mora biti cenjeni dopisnik precej daleč iz Celja doma, ker drugače bi ne napisal dopisa tako, da izgleda, da se je stvar, o kateri modruje, zgodila v mestnem občinskem odboru, dočim se zadeva nanaša na okoliški občinski odbor. Vsekakor naj bo »Enotnost« prepričana, da nas jako veseli, da se za naše delovanje tako zanima. Veseli nas to že zaradi tega, ker smo iz dotičnega dopisa prišli do sledečega zaključka: Če bi socialisti prišli v odseke ali celo v starešinstvo bi »Enotnost« zarohnela: glejte jih socialpatriote, kako se družijo z buržuazijo. Ker so pa v našem slučaju socialisti ostali »na

dilci«, kakor si »Enotnost« na tihem misli in smeje, je »dopisnik« blagovolil socialiste podučiti, kedar, kje in kako se lahko dela za proletarijat — skupno z buržuazijo. Za ta poduk smo »Enotnosti« jako hvaležni, ne morda zato, ker tega nismo vedeli, marveč zato, ker ga bomo dekalistom o priliki in potrebi nazaj servirali...!

Boj za senco. Bernotovci in dekalisti se med seboj prerekajo, kateri list se v Celju več čita, »Naprej« ali »Enotnost«. Mi bi lahko rekli, da je obojega prav malo, vendar tega ne rečemo, ker nas cela stvar nič ne zanima in nam je čisto vseeno, kateri izmed teh dveh listov je v Celju bolj razširjen. Prerekanje o tem vprašanju nas zanima le v toliko, v kolikor lahko konstatiramo, da so dekalisti zašli v Bernotov, oziroma Leskovškov zelnik, kar nam ravno navedeno prerekanje med njimi potrjuje. Mi smo že o priliki pogajanj za skupni nastop pri volitvah julija meseca lani in tudi potem trdili, da bo šel razvoj v tej smeri, a naleteli smo na nasprotni strani na gluha ušesa, češ, »mi smo se združili za volitve s poštenimi nameni in sicer obojestransko«! Zdaj pa imaš tu hudiča, da moraš šteti, katerega lista prihaja več v Celje. O, saj je mogoče, da prihaja i »Napreja« i »Enotnosti« na kupe. Kdo jih naroči in plača je pa drugo vprašanje!

Mestni občinski proračun in provizorij. Veliki župan je potrdil dvomesečni provizorij, ki traja do konca februarja t. l. Redni proračun ni še gotov in dela večini v občinskem svetu hude preglavice. Kakor smo informirani, se namerava sklicati plenarno proračunsko sejo v petek, 20. tm. kar se nam pa zdi prenapljeno. Mislimo, da je na mestu, da se predelani predlog proračuna vsestransko še končno obdelava v finančnem odseku ter na to da na razpolago posameznim klubom, da zamorejo na podlagi načrta postaviti spremenljive predloge.

Kaj pa društvo najemnikov? Društvo hišnih lastnikov je imelo pretekli teden v »Narodnem domu« zborovanje, na katerem je bilo govora o raznih zadevah, ki se tičejo davkov in seveda tudi stanovanj in povišanja najemnin. V Celju obstoja tudi društvo stanov. najemnikov, ki pa spanje pravičnega, kar smo v našem listu že parkrat povedali. Odbor društva se ne zgane vključ temu, da se bliža prvi maj. Če sedanji društveni odbor nima, ali noče imeti smisla za izvrševanje prevzete naloge, naj skliče občni zbor, da si članstvo izbere novi odbor, ki bo imel več smisla in volje do dela...!

Morala pa taka.

Iz Velenja nam pišejo:

Mi imamo pri rudniku v Velenjah bertonovskega agitatorja, ki nas uči morale. V »Napreju«, ko je njegova vsebina pač take moralne kvalitete kakor on sam. Kadarkoli kaj piše v tem listu, se obregne ob

socialiste in očita nepoštenost, seveda ne z dokazi, temveč samo s pavšalnim sumničanjem. Če ne mora drugače, pa nam očita tudi grehe drugih političnih strank in strokovnih organizacij. V št. 1. l. 1928 očita zopet Delavski zbornici korupcijo ter trdi, da je večina Delavske zbornice kriva poneverjenja, oziroma nepravilnih potrdil pri razdeljevanju podpor krščanskosocialnega kluba in njegove strokovne organizacije. Delavska zbornica in nje večina je takoj, ko se je izkazalo, da je nepravilno delila strokovna zveza krščanskih socialcev podporo, obremenila isto za cel znesek, ki je bil od krščanskih socialcev z napačnimi potrdili prejet. Pevec sam pa, ki je Delavski zbornici to sporočal, ni moral ničesar opraviti pri državnem pravdniku, čeprav se je hvalil, da je napravil vse potrebne ovadbe. Ali naj bo sedaj socialistična večina kriva, če državni pravdnik njegovih ovadb ni smatral za resne. Nadalje trdi, da bratovske skladnice plačajo letno 440.000 Din prispevka, oziroma da ga bodo v letu 1929 toliko plačale in da se v Delavski zbornici z istim denarjem uganja korupcija. Seveda tudi brez vsakih konkretnih dokazov. Taka pisarija in demagoška agitacija je v škodo tukajšnjemu delavstvu, ki ga ta demagog s svojimi članki v »Napreju« in osebno agitacijo odvaja od poštene in prave strokovne kakor tudi politične organizacije. Zato smatramo za potrebno, da si tega demagoga ogledamo podrobneje. Miroslav Pevec je bil pri našem rudniku v Velenjah rudar. Delo v rudniku mu ni bilo všeč. Vedno je tarnal, da mora postati nekaj boljšega. Strašno se je razburjal precej po preobratu, ko je postal mlajši Hladin pisar v rudniški pisarni. Pri raznih delavcih in zaupnikih je že takrat hotel vplivati, da naj on postane kaj takega. Kmalu pa, ko se je urinil kot zaupnik, se je hlinil rudniški gospodi in ovađoval uradnike pri bratovski skladnici, vse z namenom, da bi koga odrinil in prišel na njegovo mesto. Končno se mu je tudi posrečilo. Neki uradnik nam je nekdanj rekel: Vzeli smo ga v pisarno zato, da imamo mir in res je tako. Podjetje rudnika ima sedaj mir pred njim ali delavci ga nimajo. Zmerjal in kritiziral rudnik je samo tako dolgo, da se je vsedel sam na toplo, sedaj pa zmerja nas in nas hoče učiti morale. Pa če bi imeli vsi tako moralo kot on, bi že delavskega pokreta danaj ne bilo, pa tudi celo bertonovcev že ne. O morali z denarjem v delavskih institucijah pa samo to. Gospod Pevec, ali se še spominjate, kako nepošteno vlogo ste igrali pri tukajšnji delavski instituciji, kako ste se trudili, da bi delavci ja ne plačali svojih potrebščin v isti instituciji, ki je naša in tudi tam naš denar. Za take vrste demagoga, ki imajo toliko masla na glavi, bi bilo veliko bolje, da o Delavski zbornici in o korupciji in nemoralu delavskih zaupnikov molče.

Več velenjskih rudarjev.

Ruše.

Dne 11. decembra m. l. je ruško delavstvo odločilo, da bodi znanprej ruška občina socialistična, ruški žu-

pan rdeč, kakor se spodobi. To pa je naše male in velike buržuje, tako razgrela, da so se na mah našli v enem kadru, takozvani naprednjaki in nazadnjaki, od kmeta-klerikalca do tovarniškega ravnatelja, uporabljajo vse mogoče mahinacije proti socialistični listi in tudi na posamezne naše člane. Mi smo šli preko vsega tega ravnodušno, zavedajoč se, da bo zavedno delavstvo Ruš odločilo za socialistični program, za komunalno politiko v ruški občini, ki bo skrbela za koristi občanov, za starost in onemoglost, za pomoč stanovanjski krizi s tem, da občina preskrbi potrebne občane z primernimi zemljišči in ceninimi krediti, zlasti še v času, ko tudi minister socialne politike obeta občinam kredite v to svrhu in da končno tudi sama uredi stanovanja za najrevnejše iz že kupljenih poslopij. Da skrbí nadalje za izboljšanje šolstva, za otvoritev otroškega vrta ne meščanske šole, popravo cest, ki so posebno v slabem stanju, tako da mora otrok, ko gre v šolo, pregariti vedno prej do kolen blato, preden se prikopljje do šole. Vsega tega pa ruška dična gospoda ne vidi in ne čuti, kajti gosposki se ni treba bati za preskrbo na stara leta, ni njej treba novih stanovanj, ker ima že lepe vile in še po dve; ni njej za vzgojo otrok, ker jih oni nimajo, ali je pa za nje že preskrbjeno. Zakaj končno ceste onim, ki imajo avtomobile in jim blatnih cest ni treba gaziti. Po ozki in blatni cesti od tovarne do Ruš se gosposki ni treba sprehajati in se ji zato tudi ni treba izogniti avtu, kateremu se moraš hočeš nočeš umakniti pod breg ali v potok! Zato se ruška združena reakcija bori na vso moč proti novemu občinskemu svetu in ji je tudi uspešno, da se novega legalno izvoljenega župana ni potrdilo od oblasti in že kličejo gerenta v Ruše, ali pa nove volitve v občinski zastop, česar se pa tudi mi veselimo, s tem se bodo pač naši glasovi še za precej pomnožili. Že danes pa opozarjamo ruško občinstvo na javni shod Krajevne organizacije Socialistične stranke Jugoslavije, na katerem bomo o tej reakciji javno govorili.

Sv. Lovrenc na Pohorju.

V nedeljo, dne 22. januarja se bodo pri nas ponovile občinske volitve. Kakor znano, je srezko poglavarstvo v Mariboru razveljavilo našo socialistično in pa demokratsko listo, vsled česar se volitve 11. decembra sploh niso vršile, ampak je bila izvoljena klerikalno-nemška lista. Proti razveljavanju naše liste smo se pritožili. Veliki župan je naši pritožbi ugodil, dočim je demokratsko pritožbo zavrnil. Na podlagi te odločbe velikega župana se morajo sedaj vršiti nove volitve, ki so odrejene za to nedeljo in bodo volilci imeli priliko, da odločajo samo med dvema listama, to je med stranko bogatih in delavcem ter malim kmetom nasprotnih ljudi in stranko delavcev in malih kmetov. Odločitev bo torej lahka, kolikor ne bo podjetniški teror strahoval revne in sestradane volilce. Vsi do zadnjega ne volišče, za našo socialistično listo.

Čevlje po meri

kakor tudi vsakovrstna popravila iz najboljšega materiala, sol dna in točna izgotovitev po najnižjih cenah. **August Gusel, čevlj. mojster** Maribor, Frankopanova ulica Nr. 55

Wiener Radioverlag, Wien, I., Pestalozziggasse Nr. 6./11.

Neobhodno potreben je za vsakega radioamaterja

Radio-koledar 1928

Cena Din 25.-- in

Radio-karta 1928

Cena Din 15.--,

izdaja „Radiowelt“.

Vsi kupujejo obleke pri

J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17

ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z. O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na **zavarovalno znamko D. P.**

„JUNIPER“

zeleno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu itd.

„JUNIPER“ PRSNE KARAMELE

so edino sigurno sredstvo proti kašlju, hripavosti itd. — Dobi se v vseh lekarnah drogerijah in konzumnih trgovinah. Trgovci, zahtevajte takoj engros cene. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Zaloga parfumerije, kozmetike, kemikalij in galanterije

CELJE, GOSPOSKA ULICA 4

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

NOVI HOTEL V MARIBORU.

Prevzela sva hotel »Mariborski dvor« pri državnem dravskem mostu. Hotel »Mariborski dvor« ima 20 moderno urejenih sob. Solčna lega. Več kopalnic v hotelu. Autogaraže. Klubove sobe. Najlepši restavracijski prostori. Prvovrstna vina in izborna kuhinja. Vsak četrtek domači praznik. Godba. Avtobus postaja. Auto pri vsakem vlak. Zbirališče potnikov. Telefon 302.

Priporočata se **Andrej in Mara Oset.**

Pridobivate naročnike za »Delavsko Politiko“!